Oever

Voorjaar 2019 77

Algemene Ledenvergadering op zaterdag 25 mei 2019

Vereniging "De Oeverlanden Blijven!"

Postadres en ledenadministratie:
E. de Boer-van Rijkstraat 36-I, 1065 GN Amsterdam
telefoon: 020-6154557
website: *www.oeverlanden.nl*
facebook: *www.facebook.com/oeverlandenblijven*
e-mail: *info@oeverlanden.nl*

De Oeverlanden liggen aan de noordkant van de Nieuwe Meer, ten zuiden van de snelweg A4. Vijfendertig jaar geleden heeft een actiegroep dit unieke natuurgebied behoed voor 'stadsontwikkeling'. De Vereniging "De Oeverlanden Blijven!" (VDOB!) is voortgekomen uit deze actiegroep. Het gebied wordt in samenwerking met stadsdeel Nieuw-West onderhouden door beheervrijwilligers van de VDOB!, die het op traditioneel-ecologische wijze beheren.

Het centrum van de vereniging is het depot, van waaruit de beheervrijwilligers werken. Daar bevindt zich ook het Natuur- en Milieu Educatiecentrum (NME-centrum) De Waterkant, waar de excursies starten, de jeugdnatuurclub BioBende haar activiteiten houdt en Stichting Veldstudie natuureducatie aan schoolkinderen geeft. Het depot en NME-centrum zijn gelegen aan het begin van het Anton Schleperspad, ca. 75 meter vanaf de Riekerweg. U kunt het NME-centrum bezoeken tijdens excursies en doorgaans op dinsdag en woensdag tussen 10.00 en 16.00 uur, wanneer de beheervrijwilligers er zijn, evenals soms op zondag. Telefoon op het depot: 020-6691963.

De *Oever* verschijnt tweemaal per jaar. Daarnaast komt geregeld een digitale nieuwsbrief uit, met informatie over actuele ontwikkelingen. U kunt deze nieuwsbrief ontvangen door uw e-mailadres door te geven. Op *www.oeverlanden.nl* en in huis-aan-huisbladen worden onze excursies gepubliceerd.

Nieuwe leden kunnen zich opgeven via *www.oeverlanden.nl/aanmelden* en door minimaal € 12,50 te storten op bankrekening NL47 INGB 0004 0688 09, o.v.v. 'Nieuw lid' en uw naam en adres.

Aan dit nummer werkten mee: Yigal Boegborn, Hans Bootsma, Rein Cremer, Jack Groen, Nico Jansen, Ruud Jansen, Liesbeth Stricker, Onno-Sven Tromp.

Bestuur en medewerkers

Liesbeth Stricker, voorzitter, *info@oeverlanden.nl*
Ruud Jansen, penningmeester
Vacature, ledenadministratie
Nico Jansen, bestuurslid
Jack Groen, publiciteit
Ben Bolscher, webmaster, *webmaster@oeverlanden.nl*
Onno-Sven Tromp, redacteur, *redactie@oeverlanden.nl*
Rein Cremer, beheervrijwilligers. Tel: 020-6934480
Vacature, jeugdnatuurclub Biobende, *natuurclub@oeverlanden.nl*
Stichting Veldstudie: coördinator natuureducatie Paul Kamsteeg.
Tel: 034-7342085, *natuureducatie@oeverlanden.nl*

Foto voorpagina: Welkom in de Oeverlanden, *Onno-Sven Tromp*

In dit nummer

2 Colofon en inhoud
3 Agenda ALV 2019
4 Jaarverslag bestuur
6 Jaarverslag beheervrijwilligers
8 Financieel jaarverslag
10 Jaarverslag publiciteit
11 Aan het werk
12 Duizendknoopbestrijding
14 Rondje Nieuwe Meer
16 Activiteiten

Druk: PostNL, oplage: 750

***Oostelijk moerasbos** I Foto: Hans Bootsma*

Algemene Ledenvergadering 2019

Hierbij nodigen wij u uit voor onze Algemene Ledenvergadering, die gehouden zal worden op zaterdag 25 mei 2019. Na de vergadering is er gelegenheid voor een korte rondleiding op en rond het terrein bij De Waterkant, waarna de middag wordt afgesloten met een drankje en een hapje.

Plaats: NME-centrum De Waterkant, Anton Schleperspad (in de Oeverlanden)

Aanvang: 14.00 uur

Agenda

- Opening en vaststellen agenda
- Bestuursmededelingen
- Ingekomen stukken
- Notulen ALV 19 mei 2018 (zie *Oever* 76, najaar 2018)
- Jaarverslag Bestuur
- Jaarverslag Beheervrijwilligers
- Jaarverslag Publiciteit
- Bespreking jaarcijfers 2018
- Verslag kascommissie
- Begroting 2019
- Benoeming nieuwe kascommissie
- Verkiezing bestuursleden
  Paul Kamsteeg heeft zich bereid verklaard zitting te nemen in het bestuur. Paul zal zich voorstellen, waarna er over zijn kandidatuur zal worden gestemd. Mocht Paul worden gekozen, dan bestaat het bestuur uit vier leden. Dit is nog steeds een te kleine bezetting, zeker nu andere bestuursleden hebben aangegeven binnen afzienbare tijd het stokje te willen overdragen. Dat is de reden om de roep om nieuwe bestuurders te herhalen.
- Rondvraag
- Sluiting

***Stammen en wilgentakken bij De Waterkant** I Foto: Hans Bootsma*

Jaarverslag van het bestuur

Ook voor de komende Algemene Ledenvergadering presenteert het bestuur de werkzaamheden en activiteiten van de afgelopen periode. Deze Oever bevat de jaarverslagen van de vrijwilligers, de PR, de penningmeester en het bestuur. De notulen en de jaarcijfers zullen na goedkeuring op de website worden geplaatst.

Algemene Ledenvergadering (ALV)

De ALV 2018 vond plaats op zaterdag 19 mei. In de zittingsperiode 2018-2019 hadden de volgende leden zitting in het bestuur:
Liesbeth Stricker, voorzitter
Ruud Jansen, penningmeester
Nico Jansen, lid

Bestuursactiviteiten

Het bestuur vergadert eenmaal per zes-acht weken. De ervaringen die de vereniging nu enkele jaren heeft met PostNL zijn prima. De *Oever* en de kalender worden binnen de afgesproken termijn bij de leden bezorgd.

Jack Groen (PR) woont regelmatig de bestuursvergaderingen bij. Jack verzorgt de persberichten voor *Westerpost*, *De Echo, Het Parool* en het Amsterdam-katern van de *NRC*. Ben Bolscher (webmaster) en Onno-Sven Tromp (redacteur *Oever*) wonen uit hoofde van hun functie incidenteel de bestuursvergaderingen bij.

Koers 2015 en Amsterdamse Bos

'Een nieuw bestuur brengt een nieuwe wind' is zeker van toepassing op het Amsterdamse college. In oktober heeft het bestuur samen met vertegenwoordigers van tuinpark Ons Buiten en de kunstenaarscomplexen Nieuw en Meer en Rijkshemelvaartdienst een gesprek gehad met Marieke van Doorninck, wethouder Ruimtelijke Ordening en Duurzaamheid namens GroenLinks. Dit naar aanleiding van onze brandbrief waarin wij ons ongenoegen kenbaar hadden gemaakt over de gang van zaken rond de gebiedsuitwerking Groot Amsterdamse Bos (GAB) en onze betrokkenheid daarbij. De gebruikers van het gebied werden niet betrokken bij het onderwerp Natuur, een van de vier pijlers van de gebiedsuitwerking. Tijdens dat gesprek gaf de wethouder aan dat de rapportage GAB even in de lade werd gelegd. In december ontvingen we een schriftelijke reactie van de wethouder waarin zij aankondigde dat er in de komende maanden wordt gestart met het opstellen van een Omgevingsvisie Amsterdam 2050. De kwaliteit van de groene scheggen van de stad zal ook uitgebreid aan de orde komen in de op te stellen Groenvisie en in een Verkenning, die zich specifiek richt op de groene scheggen. Zij gaf ook aan dat bij dit proces een uitgebreide consultatie zal plaatsvinden. Wij blijven het proces kritisch volgen.

Mountain Bike Trail (MBT)

In april 2017 werd de vrijwilligersploeg benaderd om een rondje door het natuurgebied te lopen en daarbij aan te geven wat de meest kwetsbare plekken waren. De reden was dat er een MBT zou worden aangelegd door de Oeverlanden, die zou aansluiten op de MBT binnen het sportpark Sloten. Na een verzoek tot opheldering werd ons gemeld dat de vereniging een uitnodiging zou ontvangen voor de informatieavond van de stadsdeelcommissie in september 2017. Helaas werd deze toezegging vergeten en het bleef daarna zo lang stil dat wij vermoedden dat de MBT niet door zou gaan. Dat bleek niet te kloppen, want in de zomer van 2018 werden we uitgenodigd voor een informatiesessie. Daaruit bleek dat wij geen inspraak zouden krijgen, omdat er volgens de projectleider geen vergunning nodig was voor de aanleg van de MBT. Daarna ging het snel. De projectleider gaf aan opdracht te hebben gegeven om half september te starten met de werkzaamheden. Enkele dagen voor de start werd er een informatieavond georganiseerd voor belanghebbenden.

Wij waren van mening waren dat er wel degelijk een vergunning nodig was, omdat de aanleg van een MBT strijdig was met het vigerende bestemmingsplan. Daarom hebben wij samen met tuinpark Ons Buiten en de kunstenaarskolonie Nieuw en Meer ingesproken bij zowel het stadsdeel Nieuw-West als de commissie Ruimtelijke Ordening van de gemeente. Het gevolg daarvan was dat de activiteiten voorlopig werden stilgelegd, zodat een en ander kon worden uitgezocht. Inmiddels is gebleken dat er wel degelijk een omgevingsvergunning voor de aanleg nodig is en dat de wethouder heeft besloten de aanleg definitief af te blazen en dit besluit aan de commissie voor te leggen.

Financiën

Zoals bekend ontvangt onze vereniging sinds 2017 geen subsidie meer voor het werk van de beheervrijwilligers. In 2018 hebben we nog een kleine subsidie kunnen krijgen uit 'Groen in de buurt' als ondersteuning van de excursies, de natuurwerkdag en cadeaubonnen voor vrijwilligers en excursieleiders. Een gelijke aanvraag voor 2019 is inmiddels afgewezen, omdat deze subsidiemogelijkheid met terugwerkende kracht eind 2018 is stopgezet. De gemeente gaf half februari aan dat vanaf 1 maart nieuwe mogelijkheden tot subsidie op haar website zouden worden geplaatst.

In deze *Oever* treft u het financieel jaarverslag van de

hand van Ruud Jansen aan. Hierin is naast de besteding van de contributies ook de besteding van de kleine subsidie verwerkt. Daarnaast treft u de begroting 2019 aan.

Leden

Aan het eind van 2018 blijkt dat er kleine wijzigingen in het ledenbestand hebben plaatsgevonden. Vorig jaar hebben zestien leden opgezegd, voornamelijk omdat ze naar elders zijn verhuisd, en er zijn vijf leden overleden. In 2018 zijn er 19 nieuwe aanmeldingen geregistreerd. Het huidige aantal betalende leden is 676.

Beheer

Hoewel de subsidie voor de beheervrijwilligers is gestopt en er dus geen kleine uurvergoeding voor kleding en schoeisel kan worden gegeven, blijkt dat het aantal vrijwilligers het afgelopen jaar is toegenomen. Dit uiteraard tot grote tevredenheid van Carla Peperkamp en Rein Cremer, de begeleiders, die zoals vanouds weer voor de onmisbare ondersteuning en (bege)leiding zorgden. Ondanks het wegvallen van de subsidie blijven de meeste beheervrijwilligers zich inzetten voor het behoud van de natuur in de Oeverlanden, waarvoor natuurlijk onze waardering en dank.

De activiteiten die het afgelopen jaar zijn uitgevoerd worden elders in dit blad beschreven door Rein Cremer.

Natuurclub

In 2018 was er helaas geen natuurclub BioBende. Het is moeilijk om professionele begeleiding aan te trekken. In het verleden konden we een beroep doen op de contacten van Geert van Griethuysen van de Stichting Veldstudie, waaronder zijn contacten bij de Hogeschool van Amsterdam. Sinds de pensionering van Geert is die mogelijkheid er niet meer. Wij blijven zoeken en alle tips en ideeën zijn welkom.

Excursies

In 2018 heeft de vereniging acht excursies georganiseerd. Deze vonden in het weekend plaats. Het blijkt dat de excursies meer bezoekers trekken dan in voorgaande jaren. Aantallen deelnemers van vijfentwintig en meer zijn geen uitzondering meer. Een van de redenen zullen de persberichten van Jack Groen zijn. Zo staan de excursies nu ook vermeld in de zaterdagse bijlage Amsterdam van de *NRC.*

Natuurlijk werd er ook weer een landelijke natuurwerkdag onder leiding van Carla Peperkamp en Rein Cremer georganiseerd. Deze natuurwerkdag op de eerste zaterdag van november wordt nog steeds erg druk bezocht. Bij de lunch telden wij dertig deelnemers.

Educatie

Onze vereniging heeft het afgelopen jaar weer samengewerkt met de Stichting Veldstudie om de natuur- en milieueducatielessen aan Amsterdamse scholen tot een succes te maken. Namens de Stichting Veldstudie was Paul Kamsteeg de contactpersoon voor de scholen en hij organiseerde ook de lessen. Dit jaar hebben ongeveer negenhonderd kinderen gedurende zestig dagdelen deelgenomen.

Heem Locaties

In augustus werden Stichting Veldstudie en onze vereniging benaderd door Heem Locaties. Deze organisatie verhuurt vergaderruimtes in huisjes gelegen in natuurgebieden. De huisjes zijn eigendom van de gemeenten Amsterdam of Amstelveen. Zo verhuren ze ruimtes in het Amsterdamse Bos en het Jac. P. Thijssepark. Hun oog was gevallen op onze ruimte De Waterkant, omdat ze hadden begrepen dat De Waterkant in de wintermaanden en tijdens vakanties op weekdagen niet wordt gebruikt. Wij zagen er wel het voordeel van in, omdat de ruimte dan intensiever wordt gebruikt. Na overleg met stadsdeel Nieuw-West en wat aanpassingen van het interieur is Heem Locaties in oktober gestart met de verhuur van de bovenverdieping. Een van de voorwaarden is dat de Stichting Veldstudie en onze vereniging altijd voorrang hebben bij het gebruik van de ruimte. Ook staat Heem Locaties een deel van de huurpenningen af aan ons.

Zuidasdok

Zuidasdok is een project van de gemeente Amsterdam om de bereikbaarheid van de Zuidas te verbeteren. De komende jaren zullen wij daar in de Oeverlanden zeker wat van merken. Zo wordt de A10 Zuid verbreed en dat is al te zien aan de vele kapwerkzaamheden in het talud van de A10. Als vereniging zien wij de noodzaak van deze werkzaamheden in. Waar we als vereniging moeite mee hebben is de kap van de bomen langs de Oude Haagseweg om daar een parkeerterrein voor de werknemers aan te leggen. Werknemers die vervolgens met pendelbusjes naar de Zuidas worden vervoerd. Daar wij van mening zijn dat er genoeg alternatieven voor het parkeren zijn, hebben wij aan het eind van het jaar bezwaar aangetekend. Tijdens een hoorzitting is dit bezwaar inhoudelijk behandeld. Op het moment van dit schrijven is er nog geen uitspraak.

Namens het bestuur,
Liesbeth Stricker

***Knolsteenbreek bij het Hondenbaaitje** I Foto: Hans Bootsma*

Jaarverslag van de beheervrijwilligers

Een dorre gele massa met geen enkele bloem

Bijzonder

Met een kleine variatie op de mening van de ouders Trom over hun zoon Dik: 2018 was een bijzonder jaar, en dat was het. Duidelijk natuurlijk: het jaar van warmte en langdurige droogte, en de gevolgen daarvan. Minder duidelijk: schrijver dezes moest het in 2018 vanwege gevarieerd fysiek ongemak nogal eens laten afweten, waardoor wat minder puntjes op de i gezet zijn, en het met de waarnemingen, ondanks al de nuttige notities in onze kantooragenda, toch wat behelpen blijft.

Nachtegalen

Desondanks beginnen we welgemoed met de twee diergroepen die in dit verslag traditioneel op het menu staan, namelijk de nachtegalen en de dagvlinders. Droogte en warmte komen daarna aan bod.
Allereerst de nachtegalen. Om het aantal territoria met zekerheid, op basis van vrij strenge criteria, vast te stellen, zijn toch flink wat waarnemingen nodig. Maar die waren in 2018 nogal gefragmenteerd, met name in de westelijke helft, zeg maar vanaf het tankstation. Alle notities overziende schat ik het aantal zekere territoria op minstens drie, maar vier is waarschijnlijker, en vijf is ook zeker niet uitgesloten. Geheel in lijn van de afgelopen jaren, maar wel minder dan het ooit was. Opmerkelijk is 'de' oostelijke nachtegaal, nabij het voormalige kampje van de Petalo's. Ooit was het een tijdje een vast territorium, daarna weer niet, en nu weer wel. Het zou mooi zijn als de nachtegalen zich in het Jaagpadbos, de oostelijke Oeverlanden, meer zouden settelen. Daar zijn wel aanwijzingen voor, maar het blijft afwachten. De tijd zal het leren.

Dagvlinders

Dan de dagvlinders. De waarnemingen vallen uiteen in een structureel en een incidenteel gedeelte. De structurele waarneming omvat een vaste telroute die in principe vanaf ongeveer half april tot begin oktober wekelijks wordt gelopen. Dat maakt vergelijking van alle jaren goed mogelijk. Maar die telroute beslaat niet het gehele gebied. Daarom worden ook buiten de route observaties genoteerd: de incidentele. Voor beide soorten waren de waarnemingen in 2018 beperkt. Zo werden in 2018 op de vaste route elf teldagen genoteerd, ongeveer de helft van het gemiddelde van de voorgaande jaren.

Ook het aantal incidentele waarnemingen was aanzienlijk minder, zeker zo'n vijftig procent. Net als bij de nachtegalen is ook hier het aantal waarnemingen beperkt. Soorten die normaal altijd wel in kleine aantallen worden gezien, zoals bijvoorbeeld kleine vuurvlinder of kleine vos, zijn nu niet of nauwelijks waargenomen. Doorgaans veel voorkomende soorten, zoals de atalanta en het bruine zandoogje, normaal veruit de algemeenste soort in het gebied, deden het ook (zeer) slecht.

Al snel komt dan de vraag op wat deze lage aantallen gaan betekenen voor de dagvlinderpopulatie in 2019. Wanneer de damesdagvlinders bij gebrek aan genoeg bloeiende bloemen, dus gebrek aan voedsel, minder eitjes afzetten op de waardplanten, en die waardplanten ook nog eens staan te verdorren, dus de rupsen niet voldoende te eten hebben, dan wordt het knap lastig. Dat maakt benieuwd naar 2019.

Vliesvleugeligen

Opmerkelijk zijn in de agenda de zwermen vliesvleugeligen die je tegenkomt, zoals tronkenbijen, maskerbijen, zandbijen, metselbijen, hoornaars, bladwespen, deukwespen en nog veel meer. Ik hoop dat de uitbater van het Grand Hôtel des Insectes daaraan nog eens een mooi artikel gaat wijden. Even opmerkelijk was trouwens de waarneming van de zesvlekprachtblindwants, die behalve aan twee kanten van het Nieuwe Meer, verder alleen in Zuid-Limburg voorkomt.

Droogte

Als het over droogte en warmte gaat sijpelen de notities daarover geleidelijk de agenda binnen. 'Hier en daar is zelfs de dauwbraam verdord', staat er dan. Soms ook is er verbazing: 'het muskuskaasjeskruid op de Apenrots staat er monter bij (…) een onverwacht droogtebestendige plant'. Sterker nog: 'de kaasjeskruiden zijn de ware helden van deze zomer, fier overeind bleven ze onophoudelijk bloeien'. Maar vooral is er toch kommer en kwel: 'Marjolein zeer moeilijk, komt niet tot bloei. Sint-janskruid en kruipend stalkruid verdroogd, gewone rolklaver niet te zien.' Toch allemaal droogtebestendige planten. De rode kornoelje heeft dorre bladeren. Veel blauwe knoop heeft het zeer moeilijk. En als klap op de vuurpijl: 'de Japanse duizendknoop is her en der aan het verdorren'. Over dat laatste zal niemand een traan laten, maar al die andere verdrogenden gaan je natuurlijk wel aan het hart.

Er is sprake van krimpscheuren, en de zandige graslanden worden omschreven als 'een dorre gele massa met geen enkele bloem'. Over sommige bomen staat in augustus te lezen: 'wat een bladval, het lijkt wel herfst'. Het zal niet verbazen dat, begin september, 'Regen! Regen! Regen! De gehele dag!' deze keer wel als een uiting van vreugde moet worden gezien.

Ook plassen en moerassen zijn gedeeltelijk of geheel uitgedroogd. Uiteraard nadelig voor de daarin levende fauna, maar als keerzijde verwacht ik wel dat verlanding hiermee wat wordt vertraagd.

Toekomst

Wat een en ander voor de toekomst brengt, blijft afwachten. Veel soorten planten hebben het zwaar gehad, hebben bijvoorbeeld geen of weinig zaad

***Schaft bij de portakabin van de beheerploeg** I Foto: Hans Bootsma*

geproduceerd. Maar dat geeft wellicht juist andere soorten, die mogelijk wat in de verdrukking zaten, weer nieuwe kansen. Misschien komt er wel een explosie van kaasjeskruiden!

De droogte heeft natuurlijk ook gevolgen gehad voor al het klein gedierte, bijvoorbeeld in en op de strooisellaag, zoals pissebedden, slakken, wormen. En voor de dieren die daarvan weer leven. Men kan dan denken aan nachtegalen en merels, maar ook aan egels en spitsmuizen. Hoe goed hebben zij de droogte overleefd? Maar ook hun jongen: goed genoeg gevoed om de overwinteringsgebieden te bereiken, of om in ons gebied de winter door te komen? Om dat vast te stellen zou je ter vergelijking over goede tellingen moeten beschikken, maar die zijn er niet. Wat dat betreft is het jammer dat de vereniging niet rijk genoeg is om met enige regelmaat zulk basaal onderzoek (semi-) professioneel uit te (laten) voeren.

Werkzaamheden

In dit verslag zijn, voor de variatie, de gebruikelijke werkzaamheden wat onderbelicht gebleven. Maar we hebben wel degelijk, onder andere, wilgen geknot, paden opgehoogd, takkenrillen aangelegd, zwerfvuil verzameld, gemaaid, geharkt, hout gehakt, soep gemaakt, gezwommen in het Nieuwe Meer, en van een eindejaarsmaaltijd genoten. Ook Japanse duizendknoop en reuzenbalsemien werden weer bestreden. Al raakten we bij die laatste wel in een spagaat. Normaal roeien we ze met wortel en tak uit, maar er bloeiden zo weinig andere planten, dat we de mientjes hier en daar even met rust hebben gelaten, ten bate van insecten die bloemen nodig hebben.

Bavaria

Rest me nog te melden dat we in 2018 bijna 2700 aanwezigheidsuren (ook wel: werkuren) in de agenda hebben genoteerd. Dat is wel eens minder geweest. Op jaarbasis bestond de beheervrijwilligersgroep uit zo'n twintig personen, wisselend aanwezig en van zeer diverse pluimage. Ook is weer zeer prettig samengewerkt met ons trouwe juffertje-in-het-groen, natuur-zzp'ster Carla Peperkamp. Het blijft overigens wel treurig dat het elk jaar weer zo lang onzeker is of ze nog een jaar mag blijven. Met het stadsdeel ten slotte waren de contacten op zich niet slecht, maar wel nogal onregelmatig, omdat het een groot deel van het jaar vooral bezig was zichzelf te reorganiseren. We hopen dat het in 2019 beter gaat. Zo, en nu eerst een Bavaria (malt).

Rein Cremer

Financieel jaarverslag 2018* en begroting 2019

Inkomsten	**Realisatie** 2017	**Begroting** 2018	**Realisatie** 2018	**Begroting** 2019
Contributies/donaties/giften	11.698	11.500	9.377	11.000
Verkoop boeken etc.	64	50	72	50
Subsidie terreinonderhoud Nieuw-West	1.300	-	2.230	pm
Overige subsidies	458	400	390	400
Natuurclub bijdragen	6	pm	0	0
Rente	57	50	43	15
Verhuur		-	675	1.000
excursies/divers	467	100	83	50
Totaal inkomsten	**14.050**	**12.100**	**12.870**	**12.515**
Uitgaven	**Realisatie** 2017	**Begroting** 2018	**Realisatie** 2018	**Begroting** 2019
Bestuur, uitgeverij				
Bureaukosten+ bijeenkomsten	740	800	425	800
Cadeaus			455	400
PR	99	200	346	500
Bankkosten	313	200	156	170
Oever/kalender/porto	6.919	8.000	6.311	6.500
Totaal bestuur, uitgeverij	8.071	9.200	7.694	8.370
Terreinonderhoud				
Vergoeding vrijwilligers	1.328	1.250	2.000	2.500
Verzorging	184	200	201	200
Beheer depot	247	250	207	250
Materiaalkosten	289	300	858	600
Cursussen vrijwilligers	140	150	150	150
Abonn/lidmaatschap	50	50	80	125
Totaal terreinonderhoud	2.238	2.200	3.497	3.825
Educatie				
Begeleiding scholen (in 2016)	455	0	0	0
Natuurclub (2017) & excursies	367	300	50	200
Materiaalkosten educatie	245	150	117	150
Totaal educatie	1.068	450	167	350
Totale kosten	11.377	11.850	11.358	12.545
Reservering huur			675	1.000
Saldo	2.673	250	837	-30
Totaal uitgaven	**14.050**	**12.100**	**12.870**	**12.515**

*onder voorbehoud van goedkeuring ALV

BALANS per 31-12-2017

Activa		**Passiva**	
Zak.rekening ING bank	2.676	Vrije reserve	27.807
Spaarrekening ING bank	3.502		
ASN zakelijke spaarrekening	23.957	Crediteuren	2.329
	30.136	Eigen vermogen	30.136

BALANS per 31-12-2018

Zak.rekening ING bank	3.896	Vrije reserve	25.918
Spaarrekening ING bank	0	Reserve Onderhoud	5.000
ASN zakelijke spaarrekening	27.696	Reserve huur	675
		Crediteuren	0
	31.593	Eigen vermogen	31.593

Toelichting jaarrekening 2018

Opbrengsten

De opbrengsten uit lidmaatschap en donaties daalden van € 11.700,- in 2017 naar € 9.400,-. Dit kwam doordat we de leden pas in december hebben gevraagd de contributie over te maken. We zien dat vrijwel alle leden inmiddels een bijdrage doen van € 12,50 of meer, het gemiddelde ligt al jaren hoger. Toch zijn er nog enkele leden die automatisch € 10,- overmaken.

Een gemeentelijk subsidie voor terreinonderhoud ontvangen we niet meer sinds 2016. Toch werd een subsidieaanvraag voor onze vereniging afgelopen jaar door de Gemeente Amsterdam gehonoreerd met een waarde van € 2.230,-.

Van Landschap Noord-Holland ontvingen we een subsidie van € 390,- voor het aanschaffen van struiken en stenen ten behoeve van de heemtuin bij De Waterkant en enkele loepjes voor excursies.

Nieuw zijn de huurinkomsten van Heem Locaties voor gebruik van De Waterkant. Deze inkomsten reserveren wij op een spaarrekening ten behoeve van toekomstige kosten van De Waterkant door Stichting Veldstudie en door ons.

Kosten

De kosten van het tijdschrift *Oever* en de verzending ervan zijn onze grootste kostenpost. Er zijn net als in eerdere jaren twee *Oever*s uitgebracht en een kalender in kleurendruk. De kosten van deze uitgaven zijn de laatste jaren lager dan in verleden, doordat het drukken en verzenden door één partij worden uitgevoerd.

De vergoeding voor vrijwilligers was op € 1.250,- begroot, maar uiteindelijk is er € 2.000,- uitbetaald, omdat we meer financiële ruimte hadden. Deels is dit uitgekeerd in de vorm van een vast bedrag van € 60,- per persoon (die werkzaam was in de eerste maanden van het jaar) en deels later in het jaar na rato het aantal gewerkte uren.

Positief resultaat

Het voordelige resultaat kwam toch nog onverwachts, omdat de contributieopbrengsten de laatste jaren fluctueren. En we zijn hierdoor terughoudend geweest met de uitgaven, omdat we niet meer op vaste subsidies kunnen rekenen.

Dank

Onze dank gaat uit naar onze donateurs. Graag willen we wijzen op het feit dat wij een ANBI zijn. Giften en contributie aan de vereniging zijn aftrekbaar voor de inkomstenbelasting. Verder bedanken wij de Gemeente Amsterdam en Landschap Noord-Holland voor de fraaie subsidies.

Balans

Het jaar 2018 hebben we positief afgesloten. De kleine winst kon aan de reserves worden toegevoegd. Daarnaast is er een bedrag aan kosten niet in rekening gebracht, zodat we dit bedrag aan crediteuren konden laten vrijvallen. Er zijn een reserve ‘groot onderhoud’ van € 5.000,- en een reserve ‘huur’ € 675,- op de balans opgenomen.

Begroting

Naast de cijfers over 2018 staat een sluitende begroting over 2019. Vol goede moed hopen we dat de donaties weer zullen aantrekken. We zijn van plan om de leden eerder te vragen om de contributie 2019 over te maken. En doen dit ook nu al.

Ruud Jansen, penningmeester

Contributie 2019

Wij vragen u/jou om de contributie 2019 (minimaal € 12,50) over te maken op rekening NL47 INGB 0004068809 van ‘De Oeverlanden Blijven’ te Amsterdam. Hartelijk dank voor de steun!

***Zwartsprietdikkopje op blauwe knoop op het Lage Bellenblaasveldje** I Foto: Hans Bootsma*

Jaarverslag publiciteit

Terugblikkend op 2018 kun je zeggen dat het een onrustig jaar was. De Oeverlanden kregen van diverse kanten te maken met bedreigingen, waardoor onze vereniging en de Oeverlanden meer in de publiciteit kwamen.

Bedreigingen

Onder andere de verbreding van de A10 was aanleiding voor meer publiciteit voor ons gebied. Ook de verdere uitbreiding van de stad als gevolg van een woningtekort was afgelopen jaar oorzaak van extra publiciteit. Verder was de op handen zijnde aanleg van een mountainbike trail door het gebied voor de vereniging aanleiding om in actie te komen. Vereniging 'De Oeverlanden Blijven!', ooit opgericht om de Oeverlanden te beschermen tegen oprukkende woningbouw, kreeg de rol van beschermvrouw van het gebied weer terug.

Publicaties

Net als voorgaande jaren hebben we in 2018 geprobeerd het publiek zo goed mogelijk te betrekken bij de Oeverlanden. De excursies hebben we aangekondigd middels persberichten in de *NRC, De Echo,* onze website, Facebook en diverse online media. Hierdoor zijn de excursies wat beter bezocht dan in 2017. De Oeverlanden hebben door diverse publicaties in kranten meer aandacht gekregen. Daarnaast hebben we met folders en affiches meer aandacht voor het gebied proberen te genereren onder omwonenden en andere geïnteresseerden.

De paginastatistieken laten zien dat het aantal bezoekers van de website *oeverlanden.nl* en de Facebook-pagina in 2018 is toegenomen vergeleken met voorgaande jaren. Ook het aantal aanbevelingen naar de website is toegenomen, net als het aantal reacties en likes op Facebook.

Beheer

De toegenomen belangstelling voor het gebied bleek ook op de landelijke natuurwerkdag, die in 2018 meer bezoekers trok dan eerder het geval was. Het aantal beheervrijwilligers is het afgelopen jaar licht gestegen, wat natuurlijk goed nieuws is en ons doet geloven dat het gebied en het ecologische beheer ervan gewaardeerd worden.

Taak

Kortom, alle aandacht in de media als gevolg van de ontwikkelingen in de stad, de bezoekers van het gebied, de reacties op onze website en Facebook-pagina bevestigen het belang van de Oeverlanden voor de inwoners van de stad. We zijn er door alle actuele thema's nog sterker van bewust dat we met de vereniging een taak hebben voor vele Amsterdammers die de natuur in het gebied weten te waarderen. Dit sterkt ons in onze overtuiging dat we met de Vereniging 'De Oeverlanden Blijven!' ons moeten blijven inzetten, zodat vele Amsterdammers van de Oeverlanden kunnen blijven genieten.

Jack Groen

Gewone koekoekshommel op Griekse alant in de depottuin *I Foto: Hans Bootsma*

Aan het werk

Vrijwilligers beheren de Oeverlanden in alle seizoenen.

Imkers I Foto: Hans Bootsma

Vrijwillger Arthur is een wilg aan het snoeien in de griend
Foto: Yigal Boegborn

Vrijwilliger Theo aan het maaien op de Kleivlakte
Foto: Yigal Boegborn

Winterse werkzaamheden langs het Chris Arntzenpad
Foto: Hans Bootsma

Van duizendknoop tot wijnrode bosbekerzwam

Vijf jaar geleden schreef ik een artikel over duizendknoopbestrijding, waarmee ik toen vooral rond het NME-centrum al enige tijd bezig was. Centraal hierbij stond de gedachte om dit niet alleen te zien als een harde, bittere strijd, maar eerder als een mogelijkheid om aan iets positiefs te werken, namelijk graslandontwikkeling. De grotere bestanden in de Oeverlanden worden nog altijd goeddeels ongemoeid gelaten.

Bestrijding van de duizendknoop

Elders in het land gooien gemeenten er tonnen tegenaan, nu steeds meer blijkt hoeveel schade deze onstuitbaar oprukkende plant aan natuur, gebouwen en bruggen aanricht. Nadat andere methoden onvoldoende hielpen, is men in Amersfoort overgegaan op het injecteren van glyfosaat in de stengels, maar dat is iets waar wij in ons gebied niet aan willen denken. Bovendien werkt dit op den duur alleen maar in combinatie met andere methoden.

De laatste tijd is bestrijding met heetwaterapparaten in opmars. Het schijnt redelijk succesvol te zijn, maar de oppervlakten duizendknoop zijn inmiddels enorm, en er zal wel een prijskaartje aan hangen. Nazorg zal ook altijd nodig zijn. Bovendien vernietigt bijna kokend water ook allerlei organismen in een situatie waarin de duizendknoop nog niet allesoverheersend is, of waarin juist al vorderingen zijn gemaakt. Waarschijnlijk zou deze methode in de Oeverlanden wel geschikt zijn om grotere bestanden in eerste instantie mee aan te pakken.

Daarnaast bestaan er in het land allerlei initiatieven om de plaagplant handmatig aan te pakken. In het Gelderse Renkum is een uit vrijwilligers bestaande duizendknoopbrigade actief die vooral uitgaat van eerst wortels uitgraven en vervolgens regelmatig trekken. In Heveadorp is geëxperimenteerd met een methode die hier eveneens vanuit gaat, maar er worden daar ook inheemse planten ingezaaid, omdat hierdoor dieren worden aangetrokken, die de plant zouden aantasten. Sowieso ontstaat er ruimte voor de vestiging van inheemse planten, die schaduw en concurrentie geven en ook slakken aantrekken, die ook van de (steeds zwakker wordende) duizendknoop gaan eten.

Vegetatieontwikkeling

Welke bestrijdingsmethode men kiest, hangt sterk af van de situatie. Zelf ga ik uit van een tijdlang maaien en trekken aan de randen, wat vooral voor de middelgrote min of meer in de zon gelegen bestanden in een natuurgebied geschikt lijkt. Met de methode in Heveadorp heeft dit gemeen dat je ervoor kiest een andere vegetatie met inheemse soorten te creëren. In ons geval betekent dit door het maaien het ontstaan van grasland. Inzaaien vind ik niet nodig, omdat zich altijd graslandplanten zullen vestigen; die zijn in de Oeverlanden doorgaans op niet al te grote afstand al aanwezig.

Ik begin liever niet met uitvorken, omdat dat de bodem verstoort, waardoor het langer duurt voordat een gewenste grazige vegetatie ontstaat. In de Oeverlanden zitten er bovendien op veel plekken stenen in de bodem. Verder pak je met de maaibeurten de nodige verschraling mee, wat gunstig is voor de kwaliteit van het grasland.

Na enige tijd neemt de productie zodanig af dat het aantal keren maaien beperkt kan blijven tot twee of drie beurten per jaar, waarna dit langzamerhand overgaat in een maaibeheer dat geëigend is voor het desbetreffende type grasland. De frequentie van het trekken kan dan juist opgevoerd worden, omdat er steeds minder nieuwe stengels uitlopen.

Toenemende natuurwaarden

Een mooi aspect is dat je al tijdens de bestrijding de ontwikkeling van natuurwaarden kan meemaken. Zo heb ik op een weitje in de bocht van het Anton Schleperspad soorten zien verschijnen als brunel,

Tijdens de droogte van 2018 zag zelfs de Japanse duizendknoop er zeer aangetast uit

Vrijwilliger Mark bezig met het trekken aan de randen

De zeldzame wijnrode bosbekerzwam op Bosweitje 2

Groefbij verzamelt nectar en stuifmeel op heelblaadjes op Bosweitje 1

watermunt, kattenstaart, gevleugeld hertshooi en een mooie pol heelblaadjes, een uitstekende insectenplant. Op een stukje iets verderop komen daar nog vogelmelk en klein streepzaad bij. Op beide stukjes kloppen rietorchissen op de deur; dat wil zeggen dat ze verschijnen maar nog iel ogen en door vraat weer lijken te verdwijnen. Zonder dat er van uitzonderlijke soorten sprake is, zijn alleen al de toename van het aantal en de variatie in de bloemen goed voor wilde bijen, die hier dan ook te zien zijn. Op nog een ander stukje zijn gewone ereprijs en zwarte toorts verschenen, soorten die al in de Oeverlanden aanwezig zijn. Maar uitbreiding van deze soorten betekent zeker weer een toename van de botanische kwaliteit.

Twee jaar geleden ontdekte ik de wijnrode bosbekerzwam, tijdens het trekken van de nog maar weinig overgebleven spruiten. Geen rode lijstsoort, maar wel bijzonder genoeg om een vermelding bij de waarnemingen op de site van de mycologische vereniging te krijgen. Op een andere plek, bij het Ooievaarsbaaitje, zag ik ineens bijen de grond uit komen, waarover ik wel gehoord had, maar wat ik nog nooit had gezien. Het bleek onder meer om de grote zijdebij te gaan.

Stand van zaken

Ondertussen is op een stuk of drie graslandjes de duizendknoop vrijwel weg. Op een andere plek is die sterk naar de oever teruggedrongen en op weer twee andere plekken tot hanteerbare proporties teruggebracht. Alles heeft op veel plekken zo'n acht jaar tot tien jaar geduurd, bij elkaar best lang, maar in percentage van het aantal gewerkte uren valt het voor mijn gevoel mee. Enige hulp van de koeien kwam daarbij goed uit.

Nu is de tijd gekomen om nog enkele meer beschaduwde delen langs het begin van het Anton Schleperspad aan te pakken. Deze bossages lenen zich niet voor omzetting in grasland. De bestrijding is enerzijds lastiger, omdat de duizendknoop tussen struiken groeit, anderzijds ontwikkelt die zich in de schaduw minder krachtig. En omdat de grond hier doorgaans ruller is, kun je gemakkelijker kluiten opwippen of zelfs uittrekken. Zo komt er in ieder geval een situatie in zicht waarbij men het weggetje naar ons NME-centrum niet langer omgeven door duizendknoop hoeft af te leggen.

Toekomstige bestrijding

Er zijn nog grote bestanden duizendknoop in de Oeverlanden aanwezig. Daarvoor zal er een gerichte aanpak moeten komen. Met de huidige bezetting van de vrijwilligersploeg is dat te veel gevraagd. Er wordt immers al veel tijd gestoken in de bestrijding van een andere ongewenste soort: de reuzenbalsemien. Daardoor is voorkomen dat hele stukken bos ermee vol zijn komen te staan, maar ook deze strijd is nog niet gewonnen.

Mogelijk is verdere bestrijding te verenigen met het oogsten van duizendknoop ten behoeve van landschapsbouw aan de oevers van de Nieuwe Meer. Op voorstel van Erik Hobijn, bewoner van het ateliercomplex Nieuw en Meer aan de westkant van het gebied, wordt bekeken of er drijvende rietlanden en oevers mogelijk zijn. De wortels van het riet kunnen net als bij een helofytenfilter het water van het meer zuiveren, waardoor de gevoeligheid voor blauwalg vermindert. De lengte van de oever wordt hierbij vergroot door het concept van 'gevouwen oevers', zoals longblaasjes het oppervlak aan longweefsel sterk vergroten.

Een experiment door het bedrijf Mycelco om dode duizendknoopstengels te enten met een schimmel, om zo een soort biopiepschuim te produceren dat als drijfmateriaal dienst kan doen, is geslaagd. Hoogheemraadschap Rijnland heeft al interesse getoond, terwijl ook een vertegenwoordiger van Landschap Noord-Holland erbij betrokken is. Vorig jaar is in het recreatiegebied al een kleine hoeveelheid geoogst voor een eerste proef.

Hans Bootsma (maakte ook de foto's)

Zie ook:
www.landschapsbeheergelderland.nl/duizendknoopbrigade/
www.natuurenruimte.com/
www.waarnemingen.paddestoelenkartering.nl/

***Koekoekslaantje met de schietwilg** I Foto: Nico Jansen*

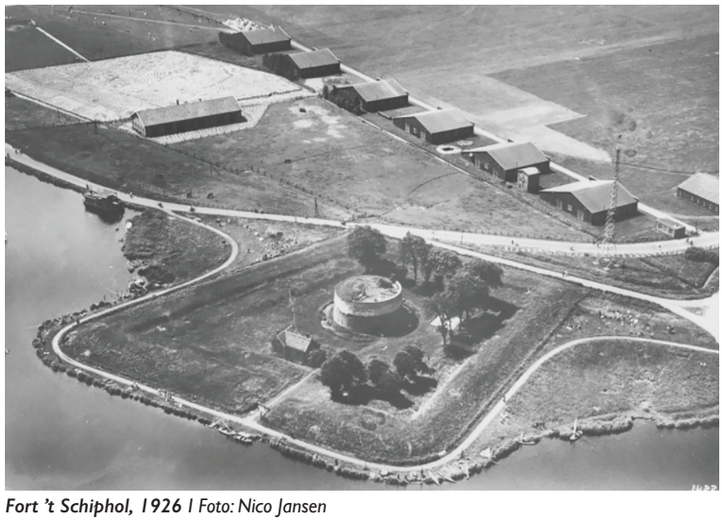

***Fort 't Schiphol, 1926** I Foto: Nico Jansen*

Groot rondje Nieuwe Meer

Jac. P. Thijsse

In gloedvolle artikelen beschreef Jac. P. Thijsse (1865-1945) de schoonheid van het Nieuwe Meer en zijn omgeving. Het Karnemelkse gat met het bruggetje waarvandaan er een mooi zicht was op de stad met haar torens in de verte, het boezemland tussen het meer en de Amstelveenseweg, de Sloterweg met aan het einde het dorp Sloten en dichterbij het Jaagpad. Een weids uitzicht en de lucht gevuld met kieviten, leeuweriken en grutto's.

Wanneer hij hierover schrijft moet hij tot zijn spijt al diverse aantastingen constateren. De Haarlemmermeerspoorlijn die zomaar dwars door het bloemrijke boezemland is gelegd, het schilderachtige Huis te Vraag aan de Schinkel, waar de Sloterweg afbuigt richting Overtoom. Als je zijn verhaal leest zou je graag even honderd jaar terug in de tijd gaan om dat mee te kunnen maken. Niettemin heeft onze tijd ook zo zijn voordelen, alleen al te denken aan de enorme vooruitgang op medisch terrein waardoor we allen gemiddeld aanzienlijk ouder worden. Maar we hebben ook wel wat kwijt gespeeld, zoals onze zuiderburen plegen te zeggen.

Een miljoen inwoners

Ook in de tijd van Thijsse werd er gesproken over een inwonertal van een miljoen Amsterdammers. Nu is dat weer een lonkend perspectief voor de een en een schrikbeeld voor de ander. Hoe dit zich gaat ontwikkelen: zonder een glazen bol is daar moeilijk een uitspraak over te doen. Belangrijk is en blijft dat de schoonheid van het Nieuwe Meer-gebied zo goed mogelijk in stand blijft. Vergeleken met een eeuw geleden zijn er enorme verliezen geleden met betrekking tot het landschap en de biologische rijkdommen. Alle genoemde weidevogels zal men vergeefs zoeken. Het polderland is veelal volgebouwd, overal verkeerswegen die met enorme bruggen over de Schinkel stappen en die nog in aantal gaan verdubbelen. Van de pittoreske polderweg die de Amstelveenseweg ooit was is niets meer over. Vooral tussen het Stadionplein en de Boelelaan is er een afschuwelijke verkeersader ontstaan. Aan het IJsbaanpad moeten duizenden woningen gebouwd gaan worden, wat de drukte hier nog eens een grote boost zal geven.

Een rondje

Des te noodzakelijker dat er in de nabijheid nog een mogelijkheid is voor de stadsbewoners om even rust voor lijf en geest te vinden rondom het Nieuwe Meer. Elke keer als ik aan een groot rondje Nieuwe Meer begin, op de hoek van de Anderlechtlaan en de Oude Haagseweg (1936), valt er bijna meteen wat druk van mijn schouders. Na het gasstation opent zich de

blik op het laatste stukje Riekerpolder (1636), met in het voorjaar dotterbloemen en vogels, soms zelfs een enkele kievit. De brug en de stadsgrens over naar de Haarlemmermeer (1852). Rechts het land van Fred Hosselet, nu omgevormd tot een afslagveld voor golfers, behorend tot het grotere golfterrein (2010) op de voormalige Put van Marcus (1975). Linksaf het Koekoekslaantje op. Binnenkort schijnt er een fietsverbinding richting Badhoevedorp te komen, het daarvoor benodigde tunneltje ligt al te wachten. Het Koekoekslaantje is pas opnieuw geasfalteerd. De populieren zijn gekapt, maar ik verwacht dat er nieuwe laanbeplanting zal plaatsvinden. De fraaie schietwilg van Josephine Hoogmoed is gelukkig gebleven. Daar hoort nog een mooi bankje bij met uitzicht over dit gedeelte van de voormalige Riekerpolder.

Via de Ringvaartdijk beland ik bij het voormalige Fort `t Schiphol (1843). Deze zogenaamde post van Krayenhoff maakte onderdeel uit van de stelling van Amsterdam, net als het Fort Nieuwe Meer. De nieuwe verkeersweg maakte een einde aan dit fort, dat toen al een dood weermiddel was. Over de draaibrug door het Amsterdamse Bos (1934) terug naar de Koenenkade. Links een inpoldering van het Nieuwe Meer, de afgeslagen veengrond vanuit het Haarlemmermeer bezonk in de luwte van de Koenenkade waardoor droogmaking mogelijk werd (1848). De rest van de boezemlanden is gelukkig daarbuiten gebleven. De rijke vogelbevolking van weleer is er niet meer, maar er valt nog steeds te genieten van de moeraslathyrus, die aan onze kant van het Nieuwe Meer helemaal is verdwenen.

Inmiddels kom ik bij het door Thijsse zo vermaledijde spoorlijntje, dat nog slechts dienst doet als museumtramlijn. Het gebied tussen spoorlijn en Nieuwe Meer wordt nu geclaimd door Zuidas in de vorm van plan Verdi. Geef er de naam de naam van een componist aan en dan lijkt het cultureel verantwoord. Eigenlijk moet dit natuurlijk onder het Groot Amsterdamse Bos komen te vallen omdat hier natuur en recreatie in het geding zijn. Hier moet dus juist geen verstedelijking komen om die miljoen Amsterdammers wat ontspanning te kunnen bieden en de bestaande natuurwaarden overeind te houden, en wellicht nog wat te verhogen met geëigende maatregelen.

Via de Schinkelsluis (1942) ga ik het Jaagpad (1809) op en na passage van vijf bruggen krijg ik ruime blik op het Nieuwe Meer. Parklandschap De Oeverlanden markeert het beheergebied van de vereniging. Zoiets stond Thijsse al voor ogen. De geestelijk vader van het Amsterdamse Bos wilde altijd al dat een flink deel van de Riekerpolder hierbij opgenomen zou worden. Met het plan voor het Groot Amsterdamse Bos heeft dat kans van slagen. De vereniging heeft in de vijfendertig jaar van haar bestaan daar sterk aan bijgedragen. Hopelijk dat wanneer dit plan realiteit is, we daar nog steeds aan kunnen bijdragen.

Over het Jaagpad naar het Schleperspad en via de Oeverlanden over het bruggetje weer naar het beginpunt bij de Anderlechtlaan.

Schoonheid

Ik heb me gelaafd aan de schoonheid die dit rondje steeds biedt in alle jaargetijden. Maar het voorjaar blijft het mooist. Er is nog steeds veel te verbeteren, maar met goede wil van de gemeente, met GroenLinks in zo'n positie van macht, en inzet van de vereniging, moet dat lukken. Dat het Nieuwe Meer-gebied altijd schoonheid en troost kan blijven bieden aan de bewoners van Amsterdam en omgeving.

Nico Jansen

Oude Haagseweg met kapot geparkeerde berm *I Foto: Nico Jansen*

Dotterbloemen in de Riekerpolder *I Foto: Nico Jansen*

Herfststijlloos op het depot I Foto: Hans Bootsma

Activiteiten

***Voor alle activiteiten geldt: verzamelen bij verenigingsgebouw De Waterkant in de Oeverlanden. Voor leden en kinderen is de deelname gratis, niet-leden betalen € 2,50 per persoon (behalve voor de Natuurwerkdag op 2 november). Van tevoren opgeven is niet nodig (behalve voor de Natuurwerkdag). Voor meer informatie kunt u contact met ons opnemen via een e-mail aan* info@oeverlanden.nl**

Excursie Nachtegalen
vrijdag 3 mei 2019, 20.30-22.30 uur
We proberen meteen vast te stellen hoeveel zangposten er zijn, waardoor we een idee krijgen hoeveel paartjes van deze prachtige zanger in de Oeverlanden aanwezig zijn. Bij zacht en rustig weer laat deze vogel zich goed horen en soms ook wel eens zien. Met Carla Peperkamp en Rein Cremer.

Algemene Ledenvergadering
zaterdag 25 mei 2019, 14.00-16.30 uur
De verslagen over het achter ons liggende jaar worden besproken en plannen voor de toekomst worden gesmeed. Voor de agenda: zie pagina 3. De middag wordt afgesloten met een hapje en een drankje.

Excursie Planten
zondag 16 juni 2019, 11.00-14.00 uur
Rond deze tijd bereikt de bloei een hoogtepunt, afhankelijk van de weersomstandigheden in het voorbije voorjaar. De Oeverlanden kennen een rijk plantenleven, ten gevolge van een verscheidenheid aan grondsoorten die er afwisselend zijn terechtgekomen. Met Hans Bootsma en Nico Jansen.

Excursie Polder
zondag 15 september 2019, 11.00-14.00 uur
Langs de oever van het Nieuwe Meer lopen we naar de weilanden die nog resteren van de Riekerpolder (1636). We verkennen de grenzen van het Groot Amsterdamse Bos over de Ringvaart bij het Koekoekslaantje. Natuur- en cultuurhistorie. Eventueel via veerpont Ome Piet en een stukje Amsterdamse Bos met veerpont Nieuwe Meer weer terug. Met Nico Jansen.

Excursie Paddenstoelen
zondag 6 oktober 2019, 11.00-12.30 uur
Met het ouder worden van de Oeverlanden neemt de verscheidenheid aan soorten paddenstoelen toe. Bomen en planten leven samen met schimmels waarvan de paddenstoelen de zichtbare vruchtlichamen zijn. Maar ook dood hout of organisch materiaal kan een goede habitat vormen voor kleine onopvallende inktzwammetjes of grote houtzwammen. Met Christiane Baethcke.

Natuurwerkdag
zaterdag 2 november 2019, 11.00-16.00 uur
Om de natuurlijke soortenrijkdom van de Oeverlanden in stand te houden moet er beheer gevoerd worden. Met de vele negatieve milieu-invloeden van het verkeer en de grote stad is niets doen geen optie. Deze dag kunt u daadwerkelijk een bijdrage leveren door de handen uit de mouwen te steken en de spieren te laten werken. Voor soep en brood en thee en koffie wordt gezorgd tijdens de lunch in De Waterkant. Opgeven gewenst op *www.natuurwerkdag.nl*. Deelname is gratis. Met Carla Peperkamp en Rein Cremer.